

_____

Telefon szám: 9.

garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

Jön a nagy jelenet. Már volt dühös kacaj, görcsös kacaj, a melyeket azonban a
U Cluj-Napoca.

Kolozsvár, 1894.

döbenthetlen tény és igazság áll előttünk. Hogy nem értjük, hogy nem tudjuk megmagyarázni, abból még nem következik, hogy ne higgyük. A lelki jelenségeknek és a hatodik érzék lényeges jelenlétét, oly megdöbbentően bizonyította be a thuzséri médium, hogy a tudomány világ' évek hosszú során át vitatkozhat pro. és contra.

Az embert önkéntelenül megkapja az a gondolat, hogy van végtelen, van Nemezis. Salamon Ella akkor esett élettelenül össze, a mikor talán látta már és tudta, hogy Neukom testvére betegségének az oka és talán tudta már a gyógyászerét is a bajnak, a midőn a bosszúálló természet megfosztotta a hangjától és elrabolta azt a nagy nemes lelket, mert indirekte be mert törni a természet titkos vegykamrájába. Ki tudja megmondani mi mehetett végebe az utolsó pillanatban a most már hideg test szervezetében, ki tudja micsoda gondolat fogamzhatott meg az álomlító agyában, hogy onnan minden vér ijedten szabad a szívhez és megállította azt örökre dobogásában.

Elvitte magával a nagy titkot és még azt sem tudta megmondani, hogy az a rémisztő, a mi torkából felszakadt az álomlító volt, vagy az igazi élet utolsó nyilvánulása.

Értetni csak egyet értünk: hogy az a finom szervezet, a mi a rejtélyeknek egész halmazát dobta a tudományos világ elé, ma végkép össze van roncfolva, hogy az érthetetlen idegrendszer, a mi előbb megsztint létezni tér és idő összekuszálódott, mintha minden egyes szála külön pattant volna el: hogy az agy, a mi a gondolkodás székhelye savósan, vértelenül, minden felvilágosítást megtagadva fektűt a kétélű agy kés előtt.

És hogy mikor lesz a rejtély megfejtve, ki tudja?

A szomorú katasztrófát dr. Vragassy, a bécsi mentő-egyesület főorvosa, a ki az nap a thuzséri kastélyban volt a következőleg beszéli el.

„Körülbelül egy hetet töltöttem már Mándokon a gróf Forgács család vendégszerető kastélyában, a mikor az elmult szombaton Salamon Tódor, tuzséri földbírtokos szíves meghívására mindnyájan átirádtunk a tuzséri kastélyba. A meghívó hipnotikus éssence-ra szólt, a mit az ismert hipnotizőr Neukomm tartatott Salamon leányával Ellával. A séence este hét óra 40 perczkor kezdődött.

Az estélyen Neukomm hipnotizőrön, Salamon Fílán és szülein kívül jelen voltak még gr. Forgács László és felesége, gróf Forgács István, Szirmai grófnő, báró Jungentfeld felesége, Forgács gróf titkára, a ki az eseményeket jegyezte volna fel és én.

Szó sincs arról, hogy a mellbetegség tüneteit szuggérálta volna Neukom a médiumnak. Ezt a részletet tévesen jelentették. Ezt a suggestiót nem engedték volna meg a szülők sem, de én mint orvos is tiltakoztam volna ez ellen, mert tudtam, hogy Salamon Ella magasfokú histerikoepileptikus rohamokban szenved, és hogy ilyenmű suggestiókkal szemben a legnagyobb érzékenységgel kell, hogy viselkedjék.

Az eset igaz részletei a következők:

A médiumnak és szüleinek beleegyezésével Neukom tudomást akart szerezni Verseczen élő testvéreinek aggasztó állapotáról és bajáról, a kinek betegségéről az orvosok a legkülönbözőbb véleménynyel vannak.

Az elaltatást Neukom a charlatánság minden látszata nélkül, tisztán suggestív uton, szabályszerint végezte. Tizenkét percz múlva a médium így szólt.

— Mélyen alszom.

A hipnózis az izgatottság oly nagy foka mellett mutatkozott a médiumon, mint a szülők bevallása szerint is, még egyik áltá-

tásnál sem. En Neukomm mellett, a médiummal szemben ültem és így a hipnózisnak minden egyes tünetét a közvetlen közelből kísérhettem figyelemmel. Neukomm felszólította a médiumot, hogy keresse fel Verseczen lakó testvérét és azt megnézve, adjon véleményt a baj mivoltáról és egyszersmind nevezze meg az eszközöket, a melyekkel a betegséget gyógyítani lehet.

Ekkor történt a mesésen csodálatos dolog, a mit ha nem láttam volna épp érzékeimmel, nem tudnám elhinni.

A médium kevés ideig tartó keresés után megtalálva a suggerált egyént, beszélni kezdett a betegről és annak megtámadt tüdejéről. Nemcsak a tüdő topografikus leírását adta bántulatos szakértelemmel, de a betegséget magát is előadta oly hihetetlen tudománytal, a mit nem hogy a mindennapi orvos, de még az sem képes elmondani, a ki évtizedeket töltött a klinikákon. Bántulatos precizitással, nem mellőzve a legmucuniozussabb, csak némileg is fontosnak látszó tüneteket, lépten-nyomon technikus terminusokat használva vezette le a bajt és végül mindent összevontva, állapította meg a diagnózist: mely szerint a betegség tüberkolózis és véleményét így fejezte be.

— A prungozis annyira kedvezőtlen és a betegség már oly stádiumba jutott, hogy minden orvosi segély kizártnak tekinthető. De a mi minden képzeletet felülhalad, az, hogy a médium megjósolta a betegség végét vagyis a halál közvetlen okát:

— Ez a betegség vedema pulmonum acutum hydropicum suffocativum-mal (tüdővízenyő) végződik.

Alig hogy ezt kimondta, nagyot sikoltva ajultan esett a karszékből össze. Én rögtön mindent megtettem, hogy életre hozzam. Lefektettem a földre, kinyitottam ruháit, mesterséges légzést és aetherinjekciót alkalmaztam, azonban minden hiába való volt. Nolez-tiz percz múlva a pulzus felmeletesen elgyengült, a légzések hosszú időközökben követték egymást, majd beállott az asphixia (a légzés és érverés teljes szünetelése) és az eszméletlenség örök álomná változott.

Az egész táraaság ijedten és kétségbeesve nézett a fiatal leányra, a kinek halott halovány arcán látszott, hogy a lélek elköltözött ifju testéből. A szerencsétlen szülők és a rémüllettől majdnem remegő Neukomm nem akarták elhinni a rettenetes valót és könyörögtek, hogy tegyék még kísérletet az életrehozásra. Bár tudtam, hogy minden kísérlet hasztalan, mégis jó félóraig alkalmaztam a mesterséges légzést és dörzsöltettem a testet, a fejet meleg kendőbe csavartattam, de természetesen, hogy késő volt.

Az apa kívánságára hétfőn megérkezett dr. Lovrich fővárosi orvos, hogy az agyvelőt megvizsgálja. A boncolásnál jelen volt Szabolcs megye fizikusa, dr. Endre József is. A boncolás az agyban teljes zértséget és az agyállomány savas átíródását konstataálta, a nélkül azonban, hogy bármily csekély rendelkezést találtak volna akár az agyban, vagy az agyhártyákban; a koponyacsontok varratai is erősek voltak. A halált agyszélhűdés okozta.

Neukomm Ferencz, a ki a thuzséri katasztrófa révén egyszerre oly ismertté lett, Magyarország déli vidékén már régen híres volt az ő csodálatos mutatványairól. Nagy-Becskereken nemrégén nyilvánosan is produkálta magát s nem kis lázba ejtette közönségét, a mikor egyszerre tizenkét médiumot altatott el s mindegyiket tudta foglalkoztatni. Mestersége sokfelé elvitte az országban s érdekes mutatványait mindenütt megkedveltették. A thuzséri kastélyban különösen szíves fogadtatásra talált és ha Szabolcs megyében dolga volt, sosem is mulasztotta el, hogy alapi Salamon Tódorhoz ellátogasson.

ják azokat, a kikkel beszélsz; de azért én még sem megyek be a mi cousinunkkal, — mert Jankó dühös lenne és borzasztó feltűkeny és semmi sem tudná vele elhitetni, hogy a szép szöke haju óriás egy cseppet sem nyerte meg a tetszésemet.

— Édesem, komolyan beszélsz — csakugyan nem tetszik neked Cyrus? — kérdi az anyja meglepetéssel. En azt gondoltam, hogy ő mindenkinek tetszik. Ő oly feltűnően szép férfi — minő természet, s a haja és bajuszának a színe oly bántulatosak.

— En gyűlölöm a szöke férfiakat! — kiáltja Mira kicsinylőleg — az ő Jankója olyan fekete, mint egy cigány. Azok többnyire mind lusták és szeplősök.

— Cyrus nem az — szól közbe Anna hidegen.

— Oh, valóban, ez igazán érdekes! — mondja Mira, a ki ma különösen kötekedő kedvében van. Ni, ni, a mi fagyos Annának érdeklődik az új cousinunk complexiója — iránt!

Kérdezd meg tőle, hogy mivel szokott mozdani, mert két utálatos kis seplő van az orromon.

De Annát nem olyan könnyű dolog kihozni a sodrából. Ő egyszerűen csak Mirára néz, megvető mozdulattal huzza fel a vállait és hallgat.

De midőn esteledik és ők a szalon szelid világításában, s a virágok édes illata között a vendégeket várják, Anna elhatározta magát, hogy bármint áldozatába essék, teljesíteni fogja a kötelességét.

— Anyámnak igaza van — egyikünknek Rozenbloom urral kell bemenni; és! miután Mira nem akar az az egyik lenni, én megyek — mondá összeszorított fogakkal, midőn az anyja uszályos bársony ruhájában a szobába lépett.

— Hallgasson anyám a szigorú köte-

Büntethető-e Neukom?

A B. H. Budapestben kikérte három kitűnő jogász véleményét a Salamon Ella katasztrófájáról büntetőjogi szempontból.

A három kriminálista véleménye rövid kivonatan ez:

Katona Béla budapesti királyi ügyész szerint, a hipnotizmus utján elkövetett visszaéléseket, p. a szuggesztió segélyével mások által elkövetett bűncselekményt valamint a hipnotizmus körében gondtalanság által okozott s a btk. 310 vagy 290 §-a alá eső jogsértéseket általában büntethetőnek és büntendőnek tartom.

Nem ismerjük ugyan a hipnotizmus természetit okait és törvényeit, de mert szemmel látható példák vannak előttünk, hogy a hipnotikus szuggesztió utján szervi elváltozások is létre hozhatók s tulajdonképp ártalmatlan eszközrel testi sértések és sebek idézhetők elő: kétségtelen, hogy csodálatos természeti erővel van dolgunk s ez a körülmény, hogy emez erőmérték irányát és hatásának mélységét nem ismerjük, annál kevésbé oldhat fel a felidézése által magunkra vett felelősség alól, mert a legelső kísérletnél már konstataálhatjuk, hogy nem mindenki szemben egyenlő az eredmény s a mi egyik médiumra hatástalan, az a másikat súlyos ideg-rázkódtatásnak teszi ki.

S a felelősség épp az által fokozódik, hogy a szervezet belső titkainak valamint az arra ható hipnotizmus lényegének, tehát mindkét fontos tényezőnek ismerete nélkül tettük ki a médiumot a kockázatnak.

A mi már magát a fennforgó esetet illeti, Neukom urnak bizonyára többször kellett már tapasztalnia (miután régen kísérletez), hogy médiuma szuggesztió nélkül is rosszul lesz, kimerültnék, fáradtnak érzi magát, tehát a kísérlet idegrendszerére ártalmas volt.

Egyenesen állítják, hogy egy siketnémet meggyógyított, hogy komoly bántalmak ellen megkönnyebbülést szuggérált s ennek hatására a hipnotikus álom után is megmaradt; sőt Salamon Ella kezén meg nem melegített hajttűvel égési sebeket idézett elő.

Ily tapasztalatok után nem kellett-e józanul arra gondolnia, hogy kísérlete, illetőleg a hipnotizmus épp annyira lehet hatályos az ártalmas irányban mint a jóban, hogy ha meggyógyít valakit csodálatos módon, ugy épp oly mértékben beteggé is tehet.

Ha elmulasztotta erre gondolni, a mire józanul gondolnia kellett volna, vagy ha gondolt is, de megengedhető határt túllépte, ugy büntetendő gondatlanságot követett el.

Már pedig ha tapasztalta, hogy hipnotizmus utján betegséget vagy testi sértést lehet szuggérálni s az a baj megmarad a hipnotikus álom után is, ugy nem volt szabad neki médiumát a tuberkulózis képzetébe belebeszélni, mert ha nem gondolt is a közvetlen és rögtönös halálra, de gondolnia kellett arra, hogy Salamon Ella megkapja a tuberkulózist s ezt előidézni nemcsak nagyfokú könnyelműség, de határos az emberöléssel.

Ezért véleményem szerint jelen esetben bünyádi eljárásnak van helye a btk. 290. §. alapján.

Edvi Illés Károly dr., a kitűnő jogász, a büntetőtörvények tudós magyarázója, e képpen nyilatkozott a thuzséri szomorú esetről:

Első kérdés az, hogy megvan-e az okozatosság Salamon Ella halála és a rajta véghezvitt hipnotizálás közt, — vagyis: e hipnotizálás volt-e közvetlen oka a sajnos eredménynek. Ezt egész tüzetességgel az arra hivatott szakértő orvosok fogják megállapí-

lesség érzékű spártai leányára — mondja Mira nevetve, a ki ismét az ő kedves tükör előtt áll, s a haja között levő gyémántos tüket igazítja. A szegény Cyrus nem igen érezne hizelegve magát, ha tudná, hogy miatta milyen vértanút csinál sz magából. És kárlel magyaráz meg neki, hogy nem vagy egy kolostorból megszökött apácza, — mert ebben a fekete grenadin ruhában igazán annak látszol.

— Ha az apácák ilyen nagyszerűen néznek ki mint De Freynné kisasszony, akkor a férfi — nem nyugalmára nagy szerencse, hogy zár alatt tartják őket! — mondja egy nevető hang mellettük.

Midőn hirtelen hátrafordulnak, látták, hogy Cyrus észrevétlenül lépett be, mert a nagy beszélgetésben a bejelentés kikerülte a figyelmüket.

Cyrus egy szép erőteljes férfi, kifogástalan szalon ruhába van öltözve, egy gardéniával a gomb lyukában, s nevető szemei mulatságosan mosolyognak.

Az Anna arcát haragos pir borítja el e bókra; míg Mira hangosan kacag, és pajkosan kéri.

— Mennyit halott a beszédemből? Ne vegye zokon, hogy Annát vértanusnak neveztem; az az ő normális állapota és hivatása az életben. Ő a bölcsojéttől kezdve vértanú volt.

En el tudom azt hinni, — mondja Cyrus nevetve, gyors tekintetét vetve egyik leányról a másikra, — miután maga volt a testvére.

— Ugy látszik, hogy maga borzasztó goromba kívánn lenni, — mondja Mira dühözve; és nem szép magától, hogy az Anna partját fogja.

Magának fogalma sincs arról, milyen kellemetlen olyan testvérrel birni, aki szándékosan ijesztőtű teszi magát!

tani. Egyelőre alig kételkedhetünk abban, hogy a szerencsétlen leány halála nem következett volna be éppen akkor, a mikor tényleg kiszorodott, ha rajta a végzetes hipnotizálást véghez nem vitték volna.

Ezt bizonyítják az eddig nyilatkozott orvosszakértők is.

A kauzalitás szempontjából csak az a kérdés, hogy bekövetkezett volna-e a halál akkor, a mikor tényleg beállott, ha a hipnotizálást nem eszközölték volna; s minthogy erre alig lehetne igennel válaszolni: (nnél fogva kétségtelen, hogy ez esetben a halál oka a hipnózis volt, habár e mellett s ezzel együtt más ok is döntő tényezője volt az eredménynek.

Az okbeli összefüggés tehát kétségtelennek látszik. Ezzel azonban még nincs kimondva az, hogy a sajnálatos eredményért a hipnotizáló büntetőjogi felelősség terheli. Ehhez az szükséges, hogy neki a végzetessé vált hipnotizálás büntethető gondatlanság gyanánt beszámítható legyen.

A btk. 290. §-a három évig terjedhető fogházat állapít meg az ellen, a ki gondatlansága által embernek halálát okozta. E § alkalmazandó Neukomra, ha a bíróság eljárásában felismeri a büntetendő gondatlanságot, míg ellenkező esetben minden büntetőjogi felelősségtől ment.

Büntetendő gondatlansárol itt alig lehet szó, mert nem képzelhető, hogy Neukom díjért vagy jutalomért hipnotizálta Salamon Ellát. Már pedig e nélkül a kihágási büntető törvény 92. §-a, mely a kuruzálás büntetését meghatározza, nem alkalmazható.

A bünyádi eljárás megindítása első sorban a vádbotóság belátásától függ, mert a gondatlan emberből, valamint a kuruzálás hivatalból üldözendők. Téves tehát amaz állítás, hogy az eljárás megindítása attól függ, hogy tesz-e az apa, illetőleg a család feljelentést vagy nem.

Friedmann Bernát dr.-nak, a budapesti ügyvédi kamara alelnökének véleménye ez:

Büntetőjogi szempontból a kérdés mai állása az, hogy a hipnotizálás veszélyes volta még nincs előtérve a tudományban, még kevésbé a köztudatban és tényleg nincs is eltiltva. Hipnotizálásnak orvosok és nem orvosok, gyógykezelnek, tudományos kutatás és mulatság végett.

Az a kérdés tehát, hogy Neukom ellen lehet-e bünyádi uton eljárni, nézetem szerint igen egyszerű.

Nem lehet ellene a btk. 290. §-a alapján eljárni azért, mert e szakasz oly gondatlanságot tételez fel, melyet közönséges tapasztalat és észjárás szerint mindenki felismerhetett volna.

Pedig ezt, hogy a hipnotizálás akár az egészségre, akár az életre veszélyes, az ezredik ember sem tudja.

Még kevésbé lehetne a btk. 291. §-ára hivatkozni, miután a hipnotizálás Neukomnak sem hivatásához, sem foglalkozásához nem tartozik.

Még csak a 92. §. szerinti kihágás esetén sem látom fenforogni, mert a hipnotizálás még nincsen gyógyító módnak elismerve s az e szakasz szerint való kihágást különben is orvosi szakértő jelenléte egyenesen kizárja.

Az, hogy a szerencsétlen apa emele vadat, mellettek dolog, mert ha a fenti szakaszok valamelyikének tényállása fenforogna, függetlenül a magánvádtól, a kir. ügyészség hivatásához tartoznék az üldözés.

Már kérdés az, hogy ez a tragikus eset nem alkalmas-e arra, hogy a törvényhozások gondolkodjanak a dologról.

— Az ellen határozottan tiltakozom, — mondja Cyrus udvariasan. Azok a testhez simuló fekete ruhák tökéletesen állanak neki. En művészt vagyok, következésképpen tekintély. Azonban egy javítást ajánlhatnék — művészeknek mindig szabad azt tenni — mi borzasztó zarnokok vagyunk.

— Oh kérem, mondja meg mi az! — kiáltja Mira szinte tánczolva örömben.

Cyrus egy virágtartó állványhoz lépett, két pompás sárga rózsát választ ki és Annához menve könnyedén a fekete ruha csipkéi közé teszi.

Mira hirtelen oda tüzi azokat, míg Anna oly csendesen áll mint egy szobor; nagy fekete szemei valami eddig ismeretlen felindulástól égnek, s vékony orczipái idegesen remegnek.

— Jó leány! — mondja Mira, a testvére váratlan engedékenységűt meglepetve.

Anna bámuvta, néz le földszittent személyére és sohajt. Ő egész életében sohasem viselt virágot.

Szerencsére a többi vendégek érkezése véget vetett a zavarodásnak, Jankó is megérkezett és nagyon haragos arcot csinált, midőn élénk kis szeretőjét egy szép szöke hajú idegennel oly bizalmas beszélgetésben találta.

— Jankó, ne csinálj olyan csuf mérges arcot — hiszen ő csak cousin! — sugja Mira, amint a körből kilép, hogy a jegyessét fogadja.

— Akasszák fel a cousinokat! — dörmög Jankó szigorú rosszallással nézve Cyrusra.

— Ugy van — éppen az a kívánsága, hogy felakasszák, — nevetett Mira; mert tudod, ő művész és már is részestül abban a kinttetésben, hogy műveit az R. Akadémiában felakasztották.

(Folyt. köv.)

Torna-verseny.

Kolozsvár, szept. 22.

A trencosintér, a hol a kerületi torna-verseny foly le, egészen diszben van. A körül lécezett tért száz és száz apró lobogó veszi körül. A tribünök hasonlóképen zászlódiszben ragyognak. A diákoknak az ég is kedvezni látszik. A felhőtlen menyboltozartól tisztán süt a nap és aranyos sugárral hinti be a tért. A közönség már 8 óra után előzőlni a korlátokon kívül álló tért és a tribünök publikuma is kezd gyülekezni.

Fél kilencz órára van megállapítva a tornaszok érkezése. A közönség izgatottan várja az 500 diákok érkezését. Végre a közöputeza felől felhangzik a katonazenekar indulója, mely mellett a versenyterre masiroznak a tornaszok.

A közönség között mozgás támad és minden szem kíváncsian tekint az érkező diákok felé.

A felvonulás inposás diszben történt. A Hid-, Főter- és Belközép-utczán katonai rendben és katonai zenekar kísérete mellett történt felvonulást nagy közönség kísérte. Az utczán hőmpölygött a nép. Ablakok, erkélyek, megnépesedtek és mindenütt gyönyörködve nézték a tornaszok diszes menetét.

Egyszerre egész zászlódisz bukkant elő a Belközép-utcza házsorai mögül, mely alatt a diákok masiroztak. Ezután bekanyarodott a menet a Trencosintérre és kezdetét vette a diszfelvonulás.

A tornaszok egyenruhájukban szép tarka képet nyújtottak. Az egyes iskolák tanulói különböző egyenruhájukban zászlók alatt jelentek meg és minden csoport élén feliratot tábla jelezte, hogy melyik iskola ifjúsága jelentek meg a küzdőteren.

A felvonulás után Albert Károly kolozvári torna-tanár jelentést tett a versenybírósnak, mely szerint 13 tanintézet 433 tanulóval és 9 tornatanárral jelent meg a versenyen.

Erre Albach Géza, Kolozsvár polgármestere megnyitót beszédet mondott, melyben hangsúlyozta a testi nevelés fontosságát, üdvözlö az ifjúságot és köszönetet mondott Csáky Albin volt vallás- és közoktatásügyi miniszternek, a ki Kolozsvárt jelölte ki kerületi tornaverseny helyét. Köszönetet mond egyeseknek áldozatkészégükért, a ki előmozdították versenydíjak adományozásával a tornaverseny sikerét, végül a közönségnek köszöni meg szíves érdeklődését és erre a versenyt megnyitottanak nyilvánítja.

Ezután a kolozvári tanintézetek egyesített dalkara előadja a himnuszt és a katonazenekar zenéje után megkezdik a szabad gyakorlatokat a székeljudvarhelyi román kath. főgymnásium, a székeljudvarhelyi állami főreáliskola és a nagyvárad román kath. főgymnásium növendékei.

Ezután a temesvári kir. állami reáliskola, a temesvári és a csik gomlyói román főgymnásium növendékei lépnek elő. A noson végzett gyakorlatok után következtek a nagyenyedi ref. főtanoda, a kolozvári román kath. főgymnásium és az aradi reáliskola növendékei, — ezután pedig a kolozvári tanítóképezde, a kolozvári kereskedelmi akadémiá, a kolozvári ref. főgymnásium és a kolozvári unitárius főiskola növendékei jelentek meg.

Már a szabad gyakorlatok megnyerték a közönség tetszését. Valamennyi intézet növendékei sok és meglepő ügyességgel végezték tanáraik vezetése alatt a szabad gyakorlatokat. Különösen a székeljudvarhelyi reáliskola növendékei tünnek ki erős, jól fejlett izmaikkal és szabatosan végzet mozdulatokkal dr. Vajda Emil tanár vezetése alatt. A kolozvári tanintézetek szintén kitűnően végezték a szabad gyakorlatokat Albert Károly tornatanár vezetése alatt.

Ugyancsak a csiksomlyói román főgymnásium szintén nagy elismerést nyert ki. Meghatározni is nehéz, hogy melyik volt ügyesebb és gyakorlottabb. Tény, hogy valamennyi intézet növendékei a közönség nagy tetszését vívták ki.

A szabadgyakorlatok után a katonai rendgyakorlatok következtek, melyben a kolozvári kath. a nagyenyedi ref. a temesvári kath. főgymnásium és a temesvári reáliskola növendékei vettek részt. Itt különösen a temesvári kath. főgymnásium és reáliskola növendékei tünnek ki, bőven aratva taposó katonai körök tetszését is megnyerték.

Következtek a szabad gyakorlatok a székeljudvarhelyi áll. reáliskola, a temesvári román kath. főgymnásium, a nagyvárad főgymnásium, az aradi reáliskola, a nagyenyedi Bethlen-főtanoda, kik nagy tetszés mellett gyakoroltak. Végül a sz.-udvarhelyi kath. főgymnásium mutatta be ügyesen szabad gyakorlatait.

A műrend gyakorlatokat a kolozvári román kath. főgymnásium növendékei

fiskális vérlázító aranylánc-játékkal fogad. De most hirtelen örült kacajra fakad a gróf s elrohan. Hová rohan? Egy cigarettét, hogy aztán egykedvűen verhesse le gondosan ápoltt ujjával hamvát? Nem. A gróf a fegyvertárbá rohan. A gróf leasszt a falról egy pisztolyt. Rendesen pisztolyt akaszt le s nem velencei tükört. Természetesen ez utóbbit hiába irányozná a homlokának, pedig most ez következik. A gróf a pisztolyt a homlokának és sohasem a lábujja hegyének irányozza.

Azután egy dörrenés s a gróf lelke, mintha csak fertály volna, költözöküdni kezd. Hová költözik a gróf? Talán az Andrassy-uton emelkedő búszke palotába?

Nem. A gróf őseihez költözött.

A grófnő idegesen toppant satöbbi, az eső veri satöbbi, a fiskális játszik vastag arany satöbbi, Baptiste elfojtott satöbbi s a négy-lábu dánus okosan néz a szemeivel mindezen dolgok közé.

T. I.

Aggályok.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

III.

(Folytatás.)

(8)

— Ugy van mondja Mira nevetve — nekem nagyon sok apró pénz van a nyelven hegyén és az a rendes társaságban sokkal szükségesebb czikk, mint a mély gondolatok ötvenforintos bankói, azok csak untat-

Résztettek még az unitárius főiskola tanítóképző intézet a kolozsvári ref. tanoda növendékei, melynek végeztével a tárgyakorlatokat kezdtek meg. A tárgyakorlatok nyújtán egyszerre három helyen folytak. Különösen Konecz és Hoffman nagyenyedi Bethlen főtanoda növendékei tünnek ki nagy izom erőre való tanulásukkal. Úgyes mutatóanyagokat próbáltak még a sz.-udvarhelyi reál iskola, a temesvári rom. kat. főgymnasium növendékei.

Ezután a résztvevő tanintézetek növendékei a súlydobást mutatták be igen szép és szép eredményekkel. A súlydobás után a futás következett 150 méter távolságra. Ezután a gátverseny vette kezdetét, melynek végén a bíró bizottság döntött.

E szerint a katonai rendgyakorlatokért díszoklevelet nyertek: a temesvári rom. kat. főgymnasium és temesvári főiskola növendékei. Elismerő oklevelet a kolozsvári rom. kat. főgymnasium és a nagyenyedi ref. Bethlen-főtanoda.

A szabadtárgyakorlatért I helyen díszoklevelet nyert a sz.-udvarhelyi főreál tanoda; II helyen a nagyenyedi és harmadik helyen a temesvári rom. kat. főgymnasium. Elismerő oklevelet az aradi főgymnasium és II helyen a csiksomlyói rom. kat. főiskola.

A szorgyakorlatoknál érték-tárgyakat nyertek: Hausenstein (temesvári), Séra Kálmán (sz.-udvarhelyi reáliskola) Geitai Trifon (temesvár), Hoffman (Nagy-Enyed), Csizser (Cs.-Somlyó), Fischer (aradi reálisk.), Joppezer (kolozsvári keresk. akad.), Antalovics (Nagy-Várad), Schiller (Kolozsvári rom. kat.), Haraszi (Temesvár).

A sikversenyben a futásból első lett Herman Ferenc, második Máté Ferenc, un. gym. tanuló, harmadik Flórián sz.-udvarhelyi reál. tanuló, negyedik Derzi Ödön n.-enyedi reál. gym. tanuló és 5-ik Dronka Valer temesvári rom. kat. gym. tanuló.

A gátversenyben győztesek lettek: Winkler Jenő kolozsvári ref. gym. tanuló, Lombert Árpád udvarhelyi ref. tanuló, Becsei János unit. gym. tanuló, Randsburg József kolozsvári keresk. akad. tanuló, Deák Mihály aradi fő-reál. tanuló és Holczer Ferenc keresk. akad. tanuló.

Díszoklevelet nyertek: Zecha (Kolozsvári rom. kat.), Pilger (Temesvár rom. kat. főgymnasium), Stein J. (Temesvár fő-reál) Steffer K. (Sz. Udvarhely reál) Székely János (Nagy-Enyed), László F. (Nagy-Enyed) Korber (Csik Somlyó) Deuts (Arad) Panovits (Nagyvárad), Benedek Zoltán (keresk. akad. Kolozsvár).

Elismerő oklevelet nyertek: Szentpéteri (Kolozsvár rom. kat. főgymnasium), Horváth (Temesvár gym.), Kubicek (Temesvár reál.), Czerber (Udvarhely reál.), Wellmann (Cs.-Somlyó), Jolánkai (Arad), Pátrás F. (Kolozsvár keresk. akad.).

A tornatanárook között Albert Károlyt 200 koronával, Müller temesvári rom. kat. főgymnasiumi tornatanárt aranyozott ezüst szalaggal. A nagyenyedi tornatanárt ezüst szalaggal, dr. Vajda Emilt (Sz.-Udvarhely) ezüst szalaggal, a temesvári torna tanár pedig ezüst szalaggal lettek kiutaltak.

A versenydíjak a jutalmak kiosztásánál volt egy kis zűrzavar, a mi talán tudósításhoz hiányt okozhat, mivel a jury elutasította a jutalmakat és csak később volt hajlandó az eredményt közölni.

A versenyterén pedig több ízben olyan kellemes támadt, hogy a rendet csak az isten tartotta. A közönség óriási nagy számban jelent meg. Mintegy 5000 ember lehetett együtt. A jegyek mind elkelték. A szomszédos házak erkélyei és tetőzetei is tele voltak néző közönséggel.

A más klubban sikerült versenynek szép idő kedvezett.

A verseny díjak kiosztását megelőzőleg Gerstner Ottó cs. és kir. tábornok lelkészi beszédet intézett az ifjúsághoz magyar nyelven.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 22.

Lapunk mai számához mellékelve veszik vidéki előfizetőink a postautalványokat, a melyeken beküldhetik előfizetési díjjaikat.

A torna-versenyekre városunkba érkezett ifjak a tegnapi napot a város megtekintésével töltötték el. Egy részét Gáman József dr. E. K. E. osztálytitkár, másik részét Radnóti Dezső E. K. E. főtitkár kalamolta. Az ifjakat mindenhol szívesen fogadták. A református kollegiumban Török István dr. igazgató és Szabó Samu tanár, a kat. gymnasiumban Ham Sándor igazgató, az egyetemen Koch Antal dr. és Ábt Antal dr. egyetemi tanárok, a muzeumi könyvtár-

ban Gyalui Farkas dr. mutattak meg az érdekesebb látnivalókat. Délben ebéd volt a Stadler-kertben, hol az ifjakkal együtt ebédelt Kuncz Elek dr. tankerületi főigazgató dr. Ottó E. tanár, a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője. A tanulókkal jött tanárok, valamint a helybeli tanárok egy része Ham Sándor igazgatóval élén szintén itt ebédelt. Az ebéd igen kedvesen folyt le. A délutáni vonattal érkezettek a torna-verseny szervező bizottság és az E. K. E. fogadta, a melyeknek nevében az előbb érkezett Török István dr. igazgató, a később érkezettek az E. K. E. kolozsvármegyei osztályának alelnöke Márki Sándor dr. üdvözölte lendületes szép beszéddel. A bevonulás nagy néptömeg közepette mellett az ev. ref. kollegium ifjuságának, mint kivonult dísz kaszának kíséretében történt. Az utca végig mindenhol éljenek kísérték a fiatal tornászok ügyes csapatait. Az elszállásolás csendesen folyt le és éppen így a Stadler-kertben adott közös vacsora. A vendég ifjak nagyon meg vannak elégedve Kolozsvárral és különösen az E. K. E.-vel, mely a most megjelent Kolozsvári kalauzt több példányt ingyen osztogatta szét az ifjak között és folyton mellettük volt, a várost minden részletében megismeresse velük.

Ingeny zónázás a tornászok részére. Emeltetűk tegnapi lapunkban, hogy a kolozsvári utcai vasút igazgatósága felajánlotta a tornászok ünnepélyére a közúti vasutat. E tárgyban most a következő tájékoztatást közöljük: A kolozsvári közúti vasútnapra egészen külön vonatot rendez be 4 kocsival a tornászok részére és azt díjtalanul rendelkezésükre bocsátja a d. e. és d. u. időköznyomára. A külön vonatra felszállhat 200 tornász. Vasárnap reggel 4 óra 5 perccor szállnak fel a vonatra a Széki-palota előtt a viadombra levő tornászok. Onnan a Főterre zónázásnak s ott felveszik a többieket is. Onnan kimennek K.-Monostora s ott csatlakoznak hozzájuk az ott elszállásolt kollegák. K.-Monostorról zónáznak a sétatér megtekintésére s az itt esetleg rendezendő villás reggeli költéseinek egy részét az előzőkeny vasút-igazgatóság fedezi. A sétaterről a külmagyar-utczába, a Sigmond-gyár, dohány-gyár megtekintésére, innen pedig be a városba, ha idő lesz, sőt a közrakatörökig s elvonulás a redoubtba a díszbejára.

D. u. 3 órakor a városi vigadótól külön vonattal kivonulás a sétatéri versenyre, ott tartozkodás 5 óráig. 5 órakor visszavonulás a Főterre. Egyéb részletekről a bizottság tájékoztatja majd a tornászokat.

A holnapi kerékpár-versenyre az ország legjobb versenyzői ma már itt vannak. A verseny rendkívül érdekes lesz — délután pont fél 3 órakor veszi a verseny kezdetét — este 8 órakor a központi szálloda emeleti dísztermében lesz a díj-kiosztás, a melyet társas vacsora követ, egy teríték ára 2 frt, a sport iránt érdeklődőket az egyet a legszívesebben meghívja, a bankettre előjegyezhetni Hirschfeld Sándor, Tauffer utóda és Poszler Gyula üzleteikben.

Az egyetemi kör hétfőn, f. hó 24-én este 6 órakor saját helyiségében alakuló közgyűlést tart, melyre a tagokat ezennel tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: a szűnidei választmány beszámolója és lemondása, az új tiszti kar megalakítása. Ejjauk felkérjük a tagokat, hogy tagsági díjukat vasárnap déli 12 óráig fizessék be, különben szavazási joggal nem fognak birni. Kolozsvárt, 1894. szept. 21-én. Grátz Gusztáv sz. i. elnök, Jenei Kálmán sz. i. titkár.

Színház. Tegnapi „Drama a tenger fenekén” cz. látványosságot adtak kevés közönség előtt. Ma „A szigetvári vértanúk” cz. dráma kerül színre, a Kolozsvárt összegyűlt tanuló ifjuságára való tekintetből.

A csik-somlyói rom. kat. főiskola azon növendékei, kik a torna-versenyre Kolozsvárra kijöttek, tegnap délután derék tanárjuk vezetése mellett felkeresték lapunk szerkesztőségét, mint tanáruk beszédében hangsúlyozta, üdvözöljék azt a lapot és szerkesztőségét, mely törhetetlen kitartással küzd a magyar haza függetlensége és szabadságáért. Az üdvözlő beszédre lapunk segédszerkesztője válaszolt s megköszönte a szíves órázást, biztosította a derék ifjakat, hogy az „Ellenzék” ezután sem fog kitérni kitűzött célja elöl s míg e haza függetlenségét ki nem vívja, ellenzéke lesz minden olyan kormány-nak, mely erre nem törekszik. Lelkes éljen-zések között mondtak búcsút aztán a derék székely fiúk.

A kolozsvári honvéd egyetel választmánya, tekintettel a tornaversenyekkel kapcsolatos mozgalmak időkre, holnap d. u. nem tart gyűlést. Erről a v. tagokat e lapok útján értesíti az elnökség.

A kövendi tűzkárosultak javára ma D. Sz. Mártonból Árkossy Gyula közjegyző 10 frtot küldött. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Tűz ütött ki ma délután két óra után a külközp-utczában Bethlen Gergely majorjában. — Egy istálló sok széna égett le.

Halálozás. Egy széles körben ismert és szeretett matrona halt meg ma reggel Mármaros-Szigeten. Épen arany lakodal-

mát lett volt megüldő, de a kéréselhetetlen halál nem engedte megélnie e szép ünnepnap örömeit. Mint egy távirati tudósítás jelentti ugyanis Steiner Agostonné, nyugalmazott bányatanácsos neje ma meghalt, mielőtt aranylakodalmát megülhette volna. Széles körű rokonság, és tisztelőinek nagy száma gyászolja az elhunytat.

Eljegyzés. Baranyay Károly posta táv. hivatalnok eljegyezte Dömöke Erzsébet polg. iskolai igazgatóné kedves nővérét Kornéliát Nagy-Enyeden.

A bezárt akadémia. Fiumében — a kereskedelmi akadémiát bezárták, mert az akadémia épületében difteritiszeset volt. Egyéb híradás a difteritisz-járvány a városban terjed. Az egészségügyi bizottság minden intézkedést megtesz.

Baltával kifizetett követelés. Ladányi László kecskeméti lakosnak az elhalt felesége után valami követelése volt az apósán, id. Podor Istvánon. Többször járt az miatt az após nyakára, de az mindenkor durván utasította el a követelésével. A napokban mint levelezőnk írja: a vő megint elment apósához, s ismét követelte, hogy fizesse ki a felesége után járó tartozását. Az após e fölött annyira dühbe jött, hogy felkapott egy baltát és azzal fejbe vágta a vőjét. A dühöngő embernek két fia is verszemet kapván, ők is rátámadtak sógorukra és egyik fia, István, kivéve apja kezéből a vértől csepegtő baltát, egy újabb csapást mért Ladányi László fejére, a ki alig bírt tőlük menekedni s betört fejével, megvágott nyakkal és vértől csepegtő vállallal bilitott be egyenesen a rendőrségre panaszt tenni. Most a vizsgálóbíróság folytatja a baltával kifizetett követelés ügyében a büntető eljárást.

Vonat összeköttetés. Távirati tudósításunk kiegészítéséről fővárosi levele-zőnk a következőket írja: Tegnapi előtt este 7 óra 32 perccor a Bécsből jövő 5-ös számú gyorsvonat a kelenföldi állomástól mintegy 300 méternyire beleütközött a 46-os számú tehervonathoz. Az összeköttetés oka az, hogy a tehervonattal rendkívül hosszú volt a s vége keresztl nyult azon a váltón, a melyet a gyorsvonat érintett. Az összeköttetés folytán a tehervonatként két kocsija megrongálódott a gyorsvonat lokomotívjának tüközője peid könnyen megsérült. A csodával határos véletlen, hogy az utasok közül senki sem sérült meg s még családtagokból, a tehervonaton levő állatoknak sem történt semmi bajuk. A kár mindössze körülbelül 1500 frt. Némi mulasztás látszik fenforogni egyik forgalmi hivatalnok részéről is de azt határozottan megállapítani eddig még nem lehetett. A bécsi gyors vonat 42 percznyi késéssel érkezett a fővárosba.

A marakkói szultán, ki csak nem rég foglalta el elődje trónját, mint spanyol lapoknak Fezből jelentik betegeskedik. E hó 7-én is gyaloghintóban vitette magát a szokásos pénteki istentiszteletra, mert nem érzi magát elég erősnek arra, hogy lóra ül-hessen.

Szokatlan hideg Spanyolországban. Nemcsak nálunk, hanem világ-résznél délib vidéken is szokatlannul hűvös az idén a szeptemberi időjárás. Mint Madrid-ból jelentik az egész pyrenei félszigeten valóssággal novemberi hideg vult e hó 11-én. A Sierra Guadarama hegyláncolatát egészen el-lepte a hó s jéghideg szél söpörte végig az egész országot. Utána pedig órási felhőszakad-dás kerekedett. Salamancában 8, Avilában 5, Lóriában meg épségség 2 fog Celsius ra szállt alá a hőmérséklet, a mi Spanyolországban valósságos téli hideget jelent. Nemelyi tartományokban, így kivált Alicantéban ször-nyű pusztítást vitt végre a dülő vihar és a nagy esőzések következtében támadt áradás. Az inségos területen lakosságának nyomorát az újabb csapások kétségbeesztő állapotá fokozták. A napokon át dühöngő vihar több vonalon a táviró- és posta-szolgálatot is megszakította.

52.000 forintos alapítvány. Meszlényi Gyula szatmári püspök, mint levelezőnk írja, 52 ezer forintos alapítványt tett, hogy abból a férhérmegyei Velenczén, az ő szülőhelyén, egy kápolna és iskola építtessék. Kijelentette hogy a kápolna oltára azon helyen álljon, a hol ő született, ezt a helyet még most is életben lévő dajkája hitelesen ki is mutatta.

Meggyilkolt kiránduló. Svájc egyik legszebb pontján, a regényes Thuni tó partján, a legélénkebb forgalmi utak egyikén fényes nappal rablógylkosság áldozata lett e hó 15-én egy kiránduló. Öllier liliei plébános az Interlaken melletti Wilderswyl-ben lakott s onnan hosszabb kirándulásra ment, mikor a Beatenberg alatti öböl hajóállomása közelében megtámadták s agyonverték. A tett elkövetésének gyanúja két emberre hárul, a kiket a plébános holttestének fellelése után keyéssel az utról a szomszédos erdőszébe látat elűntni. A vidék összes közsegeiben erő-lyesen nyomozzák a gyilkosokat a kik alig-ha fogják a büntető igazságszolgáltatás kezét elkerülni.

Repülő szárnyakon. Ismét egy emberrel több, a ki megvan győződve róla, hogy ért a repüléshez. Berlin közelében kísérletez mostanában bizonyos Lilient-hal nevű ur egy repülőszerszámmal, a melyet maga szerkesztett meg. Már négy esz-tendeje próbálgatja s a madár repülésének törvényeihez alkalmazkodik. Készüléke, a mely nem szárnyasapókra, hanem ugyne-vezett vitorlalepülésre van berendezve, fahá-lózatra kifeszített szövet, a melynek szár-nyait kiterjeszti s belékapaszkodva, a leve-

gőben lebegve lebecsátkozik. A dologban csak az a kellemetlen, hogy vitorláit föl kell czipelnie valami maras kelyre, például egy hegyre, hogy használhassa. — Tizenöt négy-zetméter nagyságú repülőgéppel először harmincz méter magasságból csapott le, mi-közben körülbelül kétszáz méternyi utat tett meg ferdeirányban. Repülése a szél ereje sze-rint hol lassabb, hol gyorsabb. Kedvező szél-lel egy ideig vízszintes irányban is megma-rad, sőt felemelkednie is sikerült már. Ha a hegy alján emberek állnak, elsuhan felettük, aztán egyszerűen talpra ugrik. Szárnyait min-dig szél ellen igazítja s repülésének főmávé-szete abban áll, hogy kellő irányítással a le-vegőnek minél nagyobb hordóképeségét elérje. Hogy nagyon szeret Lilienthal ur repülni azt a mult vasárnap 60-szor is lebecsátkozott egymásután a magasból. A történeti hűség kedvéért azonban meg kell jegyeznünk, hogy a masináját famulusa czipelte fel a hegyre.

Görögországi rablóidill. At-henből jelentik hogy egy rablóbanda, mely-nak vezére Papagryzopulo volt, Lamiá köze-lében megtámadott egy kocsit, melyben egy államügyész, egy vizsgálóbíró és két bírósági irnok ült. A rablók megsebesítették az állam-ügyészt és valamennyi lovas, kik a kocsit kísérték, azonnal alamirozták a katonaságot, mely egy órával később körülzárta a bandát. A rablók időközben halálra kínozták az ál-lamügyészt, súlyos sebet ejtettek a vizsgáló-bíró és azután el akartak menekülni, de va-lamennyien megöltek. Az államügyész és a rablók holttestét Lamiába vitték. A Pa-pagryzopula rablóbandája által megsebesített bíró sebeiben meghalt. Az államügyészt és a bírót bírót tegnap délután nagy részvét mel-lett temették el.

Egy bécsi negyvennyolcas halála. Putz Ferenc, Meran volt polgár-mestere, e hónap 17-én halt meg 70 éves korában. Putz 1848. évi márcziusi napokban körülbelül egy óra hosszat szerepet játszott mely egész későbbi életére döntő maradt. 1848. márczius 13-án ugyanis Fischhoff híres beszéde után egy küldöttség élén bement a Reiksrath üléstermébe, míg az izgatott nép-tömeg künn az udvaron foglalt állást. Ekkor egy Goldner Miksa nevű magyarországi származású orvosnövendék Kossuth márczius 3-iki beszédét, melyben a magyar alkotmány helyreállítását s az osztrák tartományok szá-mára a alkotmányt követelt, — hozta oda német fordításban. Putz, akkor huszonégy éves joghallgató, önként ajánlkozott a be-széd felolvasására. A nép a kut tejére eme-lte, mire ő elkezdte a hosszú beszédet mesz-sze hallható csengő hangon felolvasni, a tö-meg viharos tetszésnyilvánításai között. Mikor arra a helyre ért, hol Kossuth alkot-mányt követel Ausztria számára, a lelkesült-ség vihara kitört s ezer meg ezer hang kiál-tozta:

— Alkotmányt! Alkotmányt!
Kossut beszédének több pontját kétszer is fel kellett olvasnia és mikor ezekben Met-ternich említtett, a tömeg „Le Metternich-hel!” kiáltásokat hallatott.

Egy fiatal özvegy nő, házveze-tőnői vagy gazdasszonyi állást keres.

Szerkesztőségi üzenetek.

Lapunk szerkesztőségével a délutáni órákban a kiadóhivatalban lehet értekezhetni. A ki telefonon akar a szerkesztőség valame-lyik tagjával beszélni délután 2—5 óráig, az hívja a: 233-ik számot.

Az „Ellenzék” kiadóhivatala átköl-tözött régi helyére, Bel-közép utca, 33-ik szám alá.

S-nak. A kik a nyilvánosság előtt szeretnek fontoskodni, rendszeren a mint mon-dani szokták „belül üresek”. Ilyen „be-lül üresek”-kel a kolozsvári társas élet-ben is igen sokkal találkozhatunk, a kik esu-pa öntetszélgecsből állanak s legfőbb vágyuk hogy megláttassanak. Ezt a kis mulatságot, szerezz meg Ön is nekik.

D. S-né, Zs. A. Bocsanatot kérünk, de mi kénytelenek vagyunk a hozzánk beküldött összeget nyugtázni a lapban.

S. L. Bizony családik ön, ha hiszi, hogy irigylt valaki az ön, látományait. Versére vo-natkoztatón ideírjuk „Latómdnyainak utolsó sorát: „Ott tátong előttem semmi . . . nihil!” Ha költeményeibe eszmét tud önteni s ezt ki is tudja fejezni, nem pedig a csak a rimest összeállítani; akkor szívesen helyt adunk azoknak, lapunkban. Addig ajánljuk figyelmébe lapunk mai számának „Kéziratok” cz. tárczáját.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

A király elutazása.

B-Gyarmath, szept. 22.

A király tegnap este nagy óvációk kö-zött elutazott B-Gyarmatról Visegrádra.

Egy királyi pár utazása.

Budapest, szept. 22.

A román királyi pár tegnap este ide érkezett s itt a pályaudvarban megvacsorált. Vacsora után tovább utazott Sináigra.

A czárt szélhűdés érte.

Szentpétervár, szept. 22.

Az orosz czárt Bialviezi kastélyá-ban ma szélhűdés érte. Állapota nagyon komoly.

Neukom levele.

Budapest, szept. 22.

A P. N. Salamon Ella ügyében közzé teszi Neukomnak a hypnozitar-nok a katasztrófa után két nappal öccséhez írt levelét.

A levélben elmondja, hogy Sala-mon Ella rendkívül örvendett, hogy Vragassi a bécsi mentő-egylet főorvosa előtt bemutathatja tehetségét.

Már a vacsora előtt kérte Sala-mon Ella Neukomot, hogy hypnoti-zálja.

Neukom kérését a leánynak nem teljesítette s azt mondta, hogy majd vacsora után fogja hipnotizálni.

Vacsora után a leány türelmetle-nül felkialtott s izgalmában meghalt. „Szerencse — írja levelében, hogy nem hypnotizálás közben vagy utána következett be Salamon Ella halála, — mert a hypnolist okozták volna a halál okául.”

Salamon Ella holttestét exhumálják.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. vasárnap, szept. 23-án.

Délután:

E. Kovács Gyula vendégfelléptével:

SZAPÁRY PÉTER.

Este:

Kollmerné (Balogné) Erzsí urnó vendégfel-léptével:

PIROS BUGYELLÁRIS.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Franciaia született egyetemi hall-gató ajánlkozik **leczechadásra és tár-salgásra.** Ajánlatok: „Franciaia tanító”, alatt a kiadóhivatalba intézendők.

HIRSCHFELD GYÖRGYNÉ

divat-termébe Jókai utca (Belszén utca)

a legújabb női ruhaszövetek megérkeztek.

Kéri a n. é. közönség becses látoga-tását.
2—2

Előleges jelentés.

Ezennel értesitem a mélyen tisztelt hölgy-közönséget, hogy berlini és párisi „Haute-nouveautem” **kelmékben, díszekben, bárszonyokban és felsőkben,** (eredeti párisi modellek) f. hó 23-tól kezdve kapha-tók lesznek óriási választékban és remek iz-léses kivitelben.

Valódi angol férfi kelmém is megér-keztek.

Kiváló tisztelettel,

RENDES SZIDOR.

2—3

Boscovitz A. Kolozsvárt,

Ausztria-Magyarország leprágibb szak-lásze-rése, feltűnő leszállított árjegyek mellett

ajánl

1 darab színházi látcsövet, eddig 8 frt, most csak 4 frtért.

1 „kettős távesövet, színház és tábor számára, eddig 20 frt, most 10 frtért.

1 „kitűnő távesövet, ezeltől 12 frt, most csak 7 frtért.

1 „arany szemüveget szelfoglalatt nélkül eddig 7 frt, most 5 frtért.

1 „fém- uti légnérőt, eddig 8 frt, most csak 5 frtért.

1 „cvikkert, szemüveget vagy lorgnont, eddig 3 frt, most 1 frt 60 krért.

1 „közönséges szemüveg, eddig 1 frt, most 60 krért.

Különféle hővmérőt 25 król feljebb.

Javitások és becsérelések pontosan eszközöltetnek.

Továbbá készletben vannak legfinomabb díszárak, ék- és drága művek, valódi struettól-legezők, angol kék és olók, selyem és gya-pot esernyők, legfinomabb illatszerek, bőrárak stb. stb. mint leszállított áron.

Mély tisztelettel,

BOSCOVITZ A. látszerész.

Kolozsvárt, hidutca, 4 szám.

Figyelmeztetés. Látszerész-cikkkel állí-tólag tölem kiküldött házálók Deesen, Szam-sujvárt, Szászrégenben, nem hitelt érdemlők.

4—10

H i r d e t é s e k.

Árverezési hirdetmény.

Alulírt ezennel közhírré teszem, hogy a Széchenyi-téren 32 a., 32 b. emeletes kőház 26,000 ft kikiáltási ár és a Széchenyi-téren 33. házszám alatti földszintes ház 14,000 ft kikiáltási ár mellett önkéntes árverezés útján — Belközép-utca 4. szám alatti ügyvédi irodámban — a megállapított s nálam megtekinthető feltételek mellett idei szeptember hó 27-én (Csütörtökön) d. e. 9 órakor el fog adatni.

Kolozsavartt, 1894. évi szeptember hó 21-én.

DOBÁL ANTAL,
ügyvéd, mint meghatalmazott.

794. (1—3)

Sz. 1055—1894. v. k.

795. (1—1)

Csődügyben árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó a kolozsári kir. törvényszék, mint csődbíróság, 8869—1894. számú árverést elrendelő, s hason számú kiküldést tartalmazó végzése alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Dr. Novák István ügyvéd, mint tömeggondnok által képviselt helybeli közadás cég Hirsch és Stern csődtömegéhez tartozó s a csődletár 2—28., 297—313. s 29—296. tételei alatt felsorolt s alul jelzett ingóságok a következő **feltételek** mellett nyilvános árverés útján el fognak adatni.

- 1.) Árverés alá bocsáttatnak külön-külön:
  - a.) A csődletár 2—28., 297—313. tételei alatt felsorolt műhely-berendezés, felszerelés, bútor stb.-ből álló ingók 202 ft 90 kr. leltári becsértékben.
  - b.) A csődletár 29—296. tételei alatt felsorolt különböző selyem, csipke, szövet, ruhanemű, díszek s egyéb női divatcikkekből álló ingók 1343 ft 43 kr. leltári becsértékben.
- 2.) Árverezni szándékozik tartozni a becsár 10 százalékat készpénzben alólírt kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni.
- 3.) Vevő köteles a vételár azonnal készpénzben a tömeggondnok kezéhez lefizetni, mit ha nem teljesítene, bánatpénzének elvesztése mellett, vevő felelősége, költsége s terhére újabb árverés fog tartatni.
- 4.) A megvett ingóságok azonnal átadatnak és vevő köteles azokat saját költségén az eladástól számított 3 nap alatt elszállítani.
- 5.) A csődtömeg az árúk és más ingóságoknak sem mennyisége, sem minőségeért, sem pedig semminemű tekintetben felelősséget vagy szakavatosságot nem vállal.
- 6.) A vételi és nyugtábleveget vevő köteles hordozni.
- 7.) A mennyiben a tömeges árverés nem sikerülne, az árverés a leltár sorrendjében tételenként fog az árverésre kitűzött napon déltől 3 órakor megkezdetni.

Ezen árverés fogantatására határnapul folyó 1894. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája tűzött ki a helyszínére (Belközép-utca 8-ik szám alá), hova és mikorra venni szándékozik ezennel meghívtnak.

Kelt Kolozsavartt, 1894. évi szeptember hó 19-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bírósági végrehajtó.

Haszonbérleti hirdetmény.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-főiskola henningfalvi 373 hold 785 négyszögöl területű jóságát évi 3240 ft kikiáltási árral és vingárdi 850 hold területű jóságát évi 4200 ft kikiáltási árral — 12 évi bérleti időkorre — 1896. május hó 1-től 1908. február hó 29-ig terjedő időre nyilvános árverés útján haszonbérbe adja.

Az árverés mindkét jóságra nézve **folyó évi december hó 4-én d. e. 10 órakor** fog megtartatni Nagy-Enyeden, a főiskola jog- és jóságigazgatási irodájában, hol az árverési feltételek megelőzőleg is a hivatalos órák alatt betekintheők.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százaléka teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban. — Zárt ajánlatok az árverés napjáig (decz. 4-én d. e. 10 óráig) beadandók, melyekhez a 20 százalékos bánatpénz szintén csatolandó.

Megjegyeztetik, hogy mindkét jóság készen bevétve fog a leendő bérlőknek átadatni.

Nagy-Enyeden, 1894. szeptember 18-án.

A Bethlen-főiskola jog- és jóságigazgatósága.

789. (1—3)

Alanti hirdetésünkre utalva, van szerencsénk a t. cz. közönséget értesíteni, hogy **Rónai Testvérek** gépgyáros uraknak **Kolozsavartt** keskeny vágányu vasútait, kocsijaink stb. **erdélyi képviselőiségét** átadtuk és kérjük, hogy az eddig belénk helyezett bizalmat fennit ceggel szemben is fenntartani kegyeskedjék.

Roessemann és Kühnemann
— Budapest, —

II. oszt. Koppel A.-féle vasutak. 796. (1—6)

ROESSEMANN és KÜHNEMANN
BUDAPEST.

Gyár:

Városi iroda:

Külteleki váci-ut 1529. sz. VI. ker., Teréz-körút 43 a.

Erdélyi képviselőiség: **Rónai Testvérek Kolozsavartt.**

KOPPEL A. rendszerű

keskeny vágányu

vasutak gyára,

ló- és mozdonyüzemre, mező- és

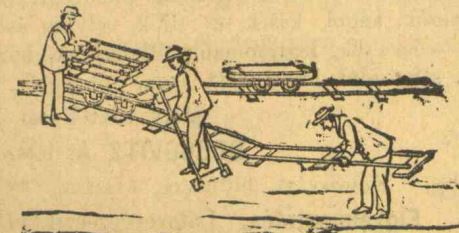
erdőgazdasági, ipar- és földmunka-

lati célokra. Eddig Ausztria-Ma-

gyarországban 1000 kilométernyi

ily vasutakat szállítottunk.

Jegyzékekkel és költségvetésekkel ingyen szolgálunk.

Sz. 9272—1894.

alisp.

Kisküküllő vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A radnóthi járási orvosi állás elhalálozás következtében megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 500 ft rendes fizetéssel van javadalmazva.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kéréseiket az 1883. évi I. t.-cikkben előírt képesítési okmányaikkal, ugyancsint az 1893. évi szeptember hó 30-án 80099. sz. a. kelt belügyministeri rendelet által megszabott tisztí orvosi vizsga letételét igazoló bizonyítvánnyal felszerelve legkésőbb **folyó évi október hó 15-ik napjáig** illetékes helyre való felterjesztés végett hozzám nyujtsák be.

Dicső-Szentmárton, 1894. szeptember 18-án.

H. Gál Domokos,
alispán.

791. [2—2]

A legnemesebb

Erdélyi természetes hegyi borok
és erdélyi champagner,

küküllőmenti pezsgő-borok,
a melyek valódiságáról kezeséget vállalkoz, eredeti töltésben és raktári árakban

Székely-Udvarhelyt
Gál János kereskedésében kaphatók.

Szász-vesszősi

kitűnő asztali bor, literes palack, üveggel együtt 60 krajczár.

Nagyobb megrendelések borokra palackokban vagy hordókban, külön en gros árjegyzék szerint a segessvári vasúti állomásról küldetnek. (Magy. áll. vasút, keleti vonal.)

Nagy raktár: Szilvoriumból, Seprőpálkából és Cognacból.

TEUTSCH B. JÓZSEF

borkiviteli üzlete Segessvártt (Erdély.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

781. (2—x)

POSZLER és TÁRSA

kézmű- és rövidáru nagykereskedők

Kolozsavartt, Belhid-utca, Hungária-szálloda alatt.

Egybekötve nagybani eladással,

csakis egész végekben és csomagokban eredeti gyári árakban.

Ismét eladók kedvezményben részesülnek.

Külön osztály	Szabott árak	Kicsinybani eladás
Valeria Parket 24 krtól.	Téli nagykendő 1-60	Eső ernyő . . . 90
Stefania Flanel 25 .	Téli kisebb kendő 20	Uri ingek . . . 110
Pique Parket 27 .	Téli hársz kendő 60	Alsó ingek . . . 50
Szór kelme 34 .	Selyem kendő . 75	Gallérok . . . 15
Fekete Ternő 58 .	Asztal terítők . 80	Nyakkendők . . 10
Szöttes, Zephir, Oxford 23	Ágyterítők . . 120	Harisnyák . . . 8
Chiffon vászon . . 20	Abrosz és Szervéta 1-60	Keztyük . . . 20
Gyapot vászon . . 18	Jutta függöny 1-40	Muffok . . . 90
Riesen vászon . . 18	Csipke függöny . 16	Csipkék . . . 2
Lepedő vászon . . 44	Futó szőnyeg . 18	Szallagok . . . 3
Voál, Creton . . 22	Nagy Sofa szőnyeg 2-40	Olajos paplan . 180
Pokróczok . . . 110	Zsebkendők . . 6	Tengerifü matrác 3—

és minden gondolható áruk

nagybani és kicsinybani eladás

készpénz fizetés mellett!

754. (6—20)

TÜZIFA ELADÁS.

A Szamosvölgyi vasút **Aranymező** állomásáról

Bükkfa . . . kocsinként 10,000 kgr. berakva 34 ft.
Szép fiatal Tölgyfa " 10,000 " " 29 "

Megrendelhető:

WOLFNER S. budapesti fatereskedő cég képviselőjénél:

KOHN MIKSÁ-nál
DEÉS.

Fuvardíj Kolozsavartt kocsinként f. 21-50, lerakva f. 22-50
Apahidáig " f. 19-50. 760. (4—26)

Eladó vetőmag.

400 métermázsas 81 kilós buza

kapható **Hosszu-Macskáson** (utó posta Kolozs-Borsa)

BARTHA MIKLÓSNÁL.

Ez a faj 1892-ben kat. holdanként 12, 1893-ban 11 és 1894-ben 11 és fél m. mázsát adott.

Csiraképesesség: 100%.

Ára a kolozsári vasut-állomáson egy métermázsának 8 ft.

778. (3—3)

AZ

„Allg. Börsen- und Handels Courier“

kiadó-hivatalának

FORGALMI IRODÁJA

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17. sz.

Ajánlja szolgálatait a n. é. közönségnek minden a hitel-, pénz- és kereskedelmi ügyekben.

Szerez: jelzalog kölcsönöket, igen olcsó törlesztésre, nem adó alap, hanem becslés alapján, a becsérték háromnegyed részéig! (Készpénz és nem papírok.)

Elhelyez: külföldi tőkét, a legolcsóbb kamatra, ipar vállalatok, gyárak finanszírozására.

Közvetit: minden hitelképes egyénnek személyi váltó hitelt, előnyösen.

Elfogad: tőzseidei megbízásokat, leglelkiismeretesebb kereszttel vitelre; váltófedezet mellett is.

Gyors és discret eljárás biztosítva!

768. (5—9)

Áruim minőségeért kezeséget vállalkoz!

Ezennel bátorodom a n. é. közönség becses figyelmét a 14 év óta mint társas cég fennállott

s most újból dúsan berendezett

vászon-, fehérnemű- és asztalnemű

raktáromra felhívni.

Folytonos és legnagyobb választékban találhatók nálam a Ferdinánd Richter-féle nehéz rumburgi, kreász, irlandi és bécsi házi vásznak; Schroll-féle chiffon, perkál, gyapot és roncolt gyolcsok; Regenhart és Raymann-féle fehér és színes asztalnemű; valamint honi terítékek és törülköző kendők, fehér és színes nánkinok, len és asztalradlik, pohár-, tányér- és portörlek; Női férfi és gyermek kész fehérneműk, selyem kendők, nyakkendők és esernyők; ugyancsint gépczernák, len, kézi és batist himzések és béllésneműk. Továbbá: csipke, tunis és gyapju (szőnyeg) függönyök, ágy- és asztaltakarók, futó-szőnyegek, jutte, tapestrie és nyírt genília szőnyegek, fali- és nagy szalon-, ugyancsint ebédlő szőnyegek és gyapju pokróczok, zsinor és piquet, valamint színes parketók.

Gyári főraktárt tartok a világhírű **Dr. Jaeger-féle** gyapju-árúkból, valamint az ismert szépségi lenkésztményekből gyári árban.

Nagy súlyt fektetek:

menyasszonyi kelengyék és keresztelői készletek legnagyobb szakavatossággal való összeállítására.

Midőn a n. é. közönségnek a 14 év óta irántam tanusított szíves bizalmáért köszönetet mondok, kérem azt a jövőben is részemre fenntartani és vagyok kiváló tisztelettel:

742. (3—8)

GÁMENTZY MÁRTON,

Kolozsavartt, főtér, Gróf Teleki-palota.

Azonnali fizetésnél 2 százalékos engedmény!

Új üzlet!

Divatáruház a Veres keresztthez,

főtér 25. szám Dietrich-féle ház,

(a volt **Poszler és Társa-féle** helyiségben.)

NAGY VÁLASZTÉK:

FÉRFI- és NŐI-PIPERE és RÖVIDÁRUKBAN.

Ugymint: a legújabb divatu férfi kalapok, ingek, gallérok és kényes, nyakkendők, valódi angol és prágai bőr- és szövet-kesztyűk, illatszer-ek, fog- fej- és ruhakéfék, sétatálcák és esőernyők, pénz- és szí- vartárczák, inggombok és ékszerárak.

Nagy választék: Béllés-árak, női ruhadisztések, csipke- és szallagokban, kötött és szövött harisnyákban, alsó ing és nadrágokban, fűzők, valamint mindenféle rövidárakban.

Paplan, matrác és Pokrócz gyári rak- tár saját készítmény.

Szőnyeg, függöny, téli posztó és hárszandók, női sálak és Cachem- kendők, Paidek és takarók

szabott olcsó ár, készpénz fizetés mellett!

790. (2—20)